

Mans Unides

Núm. 230

juny - setembre 2026

Informe a fons

Dones i pau: les heroïnes en la construcció d'un món més pacífic

Filipines

Promoure la cultura de pau des de l'escola

Rep. Dem. del Congo

Sembrant futur davant la fam

. Editorial	3
. Àsia	4-5
. Entrevista	6-7
. Àfrica	8-9
. Reportatge	10-11
. Amèrica	12-13
. Canviant vides	14
. Informe a fons	15-22
. Notícies del món	23-33
. La nostra feina a Espanya	34
. Gent compromesa	

6

Quinze anys després de l'inici de la guerra, Síria continua atrapada en una crisi profunda. **Georges Sabe**, convidat de la campanya 2026, defensa un futur per al país basat en el diàleg intern, la justícia i la solidaritat.

Maristes/Blaus

14

De sobreviure als carrers de Jinja –Uganda– a aixecar el seu propi taller de costura, la història de **Kakiya Lovisa** és un viatge de resistència, dignitat i segones oportunitats que avui també transforma la vida d'altres joves.

Mans Unides/Cleophas Namzushi

24

Mans Unides presenta la campanya número 67, «**Declara la guerra a la fam**», que posa el focus en la relació entre pau, desenvolupament i justícia social per trencar el cercle entre fam, pobresa i conflicte.

Mans Unides/Javier Mármol

COMPROMESOS AMB EL MEDI AMBIENT

Adaptem la revista als nous temps

- Utilitzem paper 100 % reciclat.
- En reduïm les mides per consumir menys paper.
- Canviem la bossa de plàstic dels enviaments a domicili per una altra de material compostable d'origen orgànic.

En utilitzar paper 100% reciclat en aquest número de la revista, Mans Unides n'ha reduït l'impacte mediambiental aproximadament en:

Mans Unides és l'ONG de desenvolupament de l'Església catòlica que treballa per donar suport als pobles del Sud en el seu desenvolupament i en la sensibilització de la població espanyola. És també una ONG de voluntaris, sense ànim de lucre, catòlica i seglar.

Portada: Hondures. Mans Unides/Javier Mármol

Manos Unidas
CAMPAÑA CONTRA EL HAMBRE

Servicios Centrales

Barquillo, 38 - 3º. 28004 Madrid

Tel.: 91 308 20 20

www.manosunidas.org

info@manosunidas.org

#AlimentaLaPau

Presidenta
Cecilia Pilar Gracia

Secretari general
Ricardo Loy

Coordinadora de Comunicació
Rosa María Granero

Coordinadora de redacció
Maribel Mateos

Disseny
Javier Mármol

Consell de redacció
Carlos Vicente Alconcé,
Claudia Beltrán,
Lucas Bolado,
Marta Carreño,
Patricia Garrido,
Marco Gordillo,
María Isabel Ibáñez,
Virginia Martínez,
Fidèle Podga, Chema Puchades,
Myriam Sagastizabal,
María Teresa Vidal.

Col·laboren en aquest número
Marisa Elosua,
Irene H-Sanjuán,
Alejandro García,
María José Pérez,
Carla Vila,
Irene Villafranca.

Impressió i maquetació
Advantia Comunicación Gráfica, S.A.
Formación, 16
Pol. Ind. Los Olivos. 28906 Getafe (Madrid)
ISSN: 2174-5684
Dipòsit Legal: M. 3.319-2009

Les opinions dels col·laboradors de la Revista no expressen necessàriament el pensament de Mans Unides.

Indiferència o empatia: recuperar la humanitat

Cada cop amb més freqüència, situacions humanament degradants conviuen amb la bonança actual. A escala mundial, 1.100 milions de persones encara viuen en pobresa multidimensional. Al voltant de 673 milions passen fam. Gairebé 204 milions viuen en zones de guerra i sota el control de grups armats. Més de 250 milions han hagut d'abandonar casa seva a causa d'inundacions, tempestes extremes o sequeres. La bretxa entre rics i pobres continua creixent, i el 10 % més ric controla tres quartes parts de la riquesa mundial. L'ajuda humanitària és clarament insuficient, amb un dèficit de fons per ajudar els 110 milions de persones més vulnerables.

Aquest panorama connecta directament amb dues actituds bàsiques de tot ésser humà: la indiferència i l'empatia. En última instància, el que és veritablement alarmant de les nostres societats és la tranquil·litat amb què ens hem acostumat a conviure amb les desigualtats. En lloc d'escandalitzar-nos, indignar-nos, rebel·lar-nos, deixem créixer una indiferència que permet que aquests mals s'instal·lin amb naturalitat, es converteixin en costums i acabin formant part d'una normalitat que ja no ens interpel·la.

Ara bé, sabem que la humanitat no ha sobreviscut gràcies a la indiferència, sinó a l'empatia. La nostra existència descansa fonamentalment sobre la cooperació entre éssers humans. Per això, l'única opció que ens permet conservar la identitat d'«humans» és l'empatia entesa com a capacitat de commoure'ns davant el dolor aliè. Cal despertar aquesta empatia moltes vegades adormida si volem tornar a veure rostres humans en lloc de purs números; compadir-nos amb històries reals de dolor en lloc de sentir notícies; abraçar tot ésser humà tirat al costat de la vida en lloc de mirar cap a una altra banda.

El que és veritablement alarmant de les nostres societats és la tranquil·litat amb què ens hem acostumat a conviure amb les desigualtats.

La persona, sobretot la que pateix, es converteix en un «imperatiu categòric» per reexaminar els nostres estils de vida. No es tracta de sotmetre'ns a grans gestes, sinó de comprometre'ns amb aquestes petites accions solidàries de la realitat quotidiana. Tenir esperança en aquests temps de desesperació no és una utopia.

Es basa en el fet que la humanitat no descansa en la indiferència, sinó en la compassió, la fraternitat i l'empatia. Aquesta és la visió del món de Mans Unides, que, des de fa més de sis dècades, dona suport a accions vitals en comunitats afectades per la pobresa, la fam, la crisi climàtica o els conflictes.

Per tornar a començar com a humans, la inquietud per l'ésser humà s'ha de convertir en el centre de les nostres decisions, per molt petites que siguin. Segons l'antropòloga Margaret Mead, el que ens va fer humans a la cova no va ser el foc ni l'arada, sinó l'empatia de l'amor.

Filipines

Promoure la cultura de pau des de l'escola

Durant dècades, Mindanao va ser l'escenari d'un conflicte que va marcar profundament la vida de diverses generacions i va frenar el desenvolupament de tota la regió. Aquesta ferida roman oberta i ha revelat tensions històriques entre les cultures cristiana, musulmana i indígena.

Text de MIGUEL CARBALLO.
Departament de Projectes d'Àsia.

Mindanao no viu avui una guerra oberta, però arrossega un conflicte no resolt del tot les ferides del qual continuen marcant la vida de les comunitats. **Pobles indígenes** com els subanen, els badjaos, els sama banguingui o els chavacanos s'enfronten no només amb pobresa i exclusió, sinó també amb un **menyspreu constant cap a les seves identitats i sabers ancestrals**.

Aquesta marginalització es fa especialment visible en l'àmbit educatiu. Molts infants indígenes són víctimes de burles, bullying, incomprensió i un ensenyament que poques vegades en reconeix la cultura o la manera d'entendre el món. Aquesta desconexió crea un cercle viciós: baix rendiment, desmotivació i, en massa casos, abandó escolar. Són històries que es repeteixen silenciosament, oportunitats perdudes que podrien haver estat diferents.

Educació per a la construcció de comunitats inclusives

Davant d'aquesta realitat, rescatar la dignitat d'aquestes cultures i enfortir-ne el reconeixement social es converteix en una urgència. Amb aquest propòsit, Mans Unides i el soci local **Peace Advocates Zamboanga** han posat en marxa un projecte al **districte de Labuan, a Zamboanga City**. En coordinació estreta amb el Departament d'Educació, treballen en diversos centres escolars per **adaptar l'ensenyament a la cosmovisió indígena**, i n'incorporen els valors, les expressions culturals, els relats i els sabers tradicionals. Es tracta de reconèixer, visibilitzar i donar valor a cultures que han sostingut, generació rere generació, principis fonamentals per a la convivència: el respecte a l'altre, l'acceptació de la diversitat, la solidaritat comunitària i la cura de la natura. A més, es proposa **fomentar el diàleg entre el musulmà, el cristià i l'indígena**, i que l'«altre» sigui vist com un veí, no com una amenaça.

Els Acords de Pau del 2014 van obrir per fi una porta històrica, un pas decisiu cap a l'estabilitat i el desenvolupament al sud de les Filipines, i l'oportunitat real de reconstruir una convivència malmesa. Però no n'hi ha prou amb la pau signada per reparar immediatament les desigualtats ni guarir les fractures socials acumulades. El que sí que ofereix és la possibilitat, potser la primera en molt de temps, d'imaginar un futur diferent.

Promoure la dignitat i el reconeixement dels pobles indígenes no és només una qüestió de justícia educativa: és un pas essencial per construir una pau autèntica i duradora. Perquè la pau només es fa possible quan hi ha espais on es pugui aprendre sense ser discriminat, on es pugui viure i practicar la cultura pròpia sense por i on el dret a participar plenament en la vida de la comunitat estigui garantit per a tothom ●

Professor participant del projecte:

«Durant anys vaig ensenyar continguts que no tenien res a veure amb la vida dels estudiants indígenes. Venien a classe, però estaven absents. Quan vam començar a incloure'n la història, les cançons, els relats..., alguna cosa va canviar. Els brillen els ulls quan veuen la seva cultura als llibres i a l'aula. Això no només en millora l'aprenentatge: també ajuda que la resta de l'alumnat en valori la presència i entengui que la diversitat és una riquesa.»

Georges Sabe (Síria),
convidat de la campanya 2026

«El futur de Síria l'hem d'escriure
entre els mateixos sirians i no pot
venir imposat des de fora»

Maristes Blaus

El 2026 es compleixen 15 anys de l'inici de la guerra de Síria. Tot i que el conflicte ha canviat de fase, el país continua vivint les conseqüències profundes d'aquesta guerra. Per a Mans Unides, continuar parlant de Síria és clau perquè no desaparegui l'ajuda internacional ni l'interès per assolir una solució duradora.

Text de IRENE NÚÑEZ.
Departament de Comunicació.

Georges Sabe va néixer fa 75 anys a Alepo, una ciutat actualment irreconeixible. Cofundador dels Maristes Blaus, organització que atén milers de famílies desplaçades, tant cristianes com musulmanes, està convençut que el que realment pot salvar el món és la solidaritat.

Durant dècades, Síria va ser un mosaic de comunitats religioses i culturals que vivien en relativa harmonia. Després de tants anys de guerra, com ha canviat la societat siriana? Què necessiteu per construir la pau?

Alepo era una ciutat de cultura, de comerç, de contacte entre Occident i Orient, i es trobava en la Ruta de la Seda. Alepo i els seus voltants representen una època bizantina (del segle IV al segle XI) de desenvolupament econòmic i arquitectònic, i sobretot cristià.

Aquell mosaic de convivència entre diferents religions i ètnies era la prova que viure en harmonia era possible. Tanmateix, el conflicte va posar fi a aquesta realitat i va imposar el llenguatge de «majories» i «minories» en lloc de parlar de ciutadania.

Ens sentim peons en un tauler d'escacs en mans de les grans potències. No se'ns mira per la cultura ni per la voluntat de viure en pau.

El que demanem és que ens donin espai per poder reprendre el camí de diàleg intern. Que callin les armes que ens separen, per poder construir una vida on el que compta més sigui el respecte per la persona humana.

Durant la participació com a convidat en la campanya anual de Mans Unides, «Declara la guerra a la fam», el teu missatge sempre ha estat un missatge de pau. Què és per a Georges Sabe la pau?

Per a mi, la pau no és només l'absència de guerra. Una pau real i duradora exigeix educació per a la convivència, institucions democràtiques estables i justícia socioeconòmica.

Això és el que vull no només per a Síria, sinó per als més de 61 països que ara mateix travessen un conflicte: combatre la fam, la pobresa i la desigualtat és construir la pau.

Des dels Maristes Blaus, igual que des de Mans Unides, assumim la pau com a horitzó per a la vida, l'enteniment

Fotos: Maristes Blaus

i la reconciliació, però la pau no es pot consolidar mai sense un desenvolupament sostenible i integral, sense redistribució de la riquesa, sense diàleg entre els pobles i respecte per la dignitat humana.

Anys després de les grans ofensives, Síria gairebé ha desaparegut dels informatius internacionals. Des de la teva experiència, com és avui la vida al país en què vas néixer? La guerra no ha acabat. El gener vam viure uns combats molt durs a Aleppo, i cada cop que la ciutat intenta aixecar-se, passa alguna cosa que en torna a apagar el futur.

Estem en una fase de transició inestable, una crisi humanitària profunda, i encara que vivim amb l'esperança de reconstrucció sota un nou lideratge, la seguretat i el desenvolupament continuen sent preocupants.

Moltes famílies desplaçades han tornat i s'han trobat la casa destruïda. D'altres només tornen per vendre les propietats i tornar a marxar.

El comerç local i els petits tallers no deixen de tancar per la gravetat de la situació econòmica. El que sap més greu és veure com es perd l'esperança de somiar en un futur millor per a la ciutat i per a la gent.

Després de tot el viscut, creus que Síria encara té un futur viable? Quines condicions caldrien per assolir una pau real i duradora?

El futur de Síria l'hem d'escriure entre els mateixos sirians i no pot venir imposat des de fora: és, abans de tot, un compromís intern de tota la societat.

Això passa per una educació per a la pau, per posar la dignitat humana al centre dels drets, per una economia sana i prometedora i per institucions que respectin els drets de tothom.

També necessitem que no se'ns oblidí. Venim d'una guerra tan brutal, tan destructora, tan horrible, que ens ha deixat devastats.

Necessitem que la solidaritat continuï arribant, sense imposició, perquè els desafiaments continuen sent enormes: el país necessita urgentment ajuda internacional per reconstruir la infraestructura, reactivar l'economia i començar a caminar cap al futur ●

República Democràtica del Congo

Sembrant futur davant la fam

La República Democràtica del Congo viu des de fa més de tres dècades un conflicte complex i, en gran manera, oblidat. El resultat es una crisi de fam crònica que afecta milions de persones.

Text de LORENA PALAO.
Departament de Cofinançament.

La República Democràtica del Congo viu un dels conflictes més mortífers des de la Segona Guerra Mundial –ha causat entre cinc i set milions de morts–, no només per la violència directa, sinó per les conseqüències: la fam, les malalties o la falta d'accés a serveis bàsics. A això s'hi sumen milions de persones desplaçades. Hi han intervingut països veïns, exèrcits i nombrosos grups armats que competeixen pel control del territori i dels recursos naturals abundants.

En el fons d'aquesta tragèdia hi ha una paradoxa difícil d'ignorar. La riquesa mineral enorme del país, clau per a la indústria tecnològica global, ha alimentat la violència en lloc de traduir-se en benestar per a la població.

Més enllà dels titulars, la guerra té un impacte directe en la vida quotidiana: camps abandonats, mercats paralyzats, comunitats desplaçades i famílies que perden els mitjans de vida. **El conflicte no només destrueix, també impedeix reconstruir.** El resultat és una crisi de fam crònica que afecta milions de persones i que, tot i ser menys visible que la violència, en constitueix una de les conseqüències més devastadores.

Emprenedoria agroecològica de grups comunitaris, dones i joves

Davant d'aquesta realitat, la tasca de Mans Unides demostra que és possible obrir camins d'esperança. Des de fa més de 50 anys, acompanyem comunitats vulnerables a la República Democràtica del Congo en àmbits com l'educació, la salut o la seguretat alimentària, sempre de la mà dels socis locals.

N'és un exemple la intervenció que desenvolupem juntament amb Caritas Développement Santé (CDS) de la diòcesi de Kisantu, una organització amb una experiència àmplia en l'acompanyament a comunitats rurals. Amb el suport del Govern de Navarra, el programa se centra en 60 poblets dels sectors de Luidi i Benga, a la província del Congo Central, on la inseguretat alimentària està estretament lligada a la baixa productivitat agrícola i a la falta d'oportunitats de comercialització.

En total, 1.200 llars –més de 2.700 persones– participen en aquesta iniciativa, que busca combatre la malnutrició i la inseguretat alimentària. Per això, es treballa a **enfortir les capacitats agrícoles de les comunitats**, amb la introducció de tècniques agroecològiques que permeten augmentar la producció de manera sostenible i respectuosa amb l'entorn. Però no es tracta només de produir més, sinó també de viure millor. El programa impulsa la **creació de cooperatives locals** que faciliten la comercialització dels productes, per generar ingressos estables per a les famílies. **Ahora, es promou el lideratge de les dones, l'accés equitatiu als recursos i l'enfortiment de les organitzacions comunitàries.**

La iniciativa també incorpora un enfocament mediambiental, en fomentar pràctiques resilients davant el canvi climàtic i contribuir a la restauració dels ecosistemes locals. Tot això, des d'una perspectiva de desenvolupament endogen, en què són les mateixes comunitats les qui lideren el procés de transformació ●

A la República Democràtica del Congo, on la fam és una realitat estructural lligada al conflicte i la pobresa, la resposta no es pot limitar a l'assistència immediata. També implica enfortir capacitats, generar oportunitats i acompanyar les comunitats en la construcció d'un futur digne. Aquest és el compromís de Mans Unides amb la campanya del 2026: declarar la guerra a la fam on es necessita més, també en els conflictes oblidats.

CDS Kisantu

República Democràtica del Congo

Una crisi humanitària permanent que no ocupa portades

Mans Unides/Javier Marmol

El país viu dècades de conflictes que han tingut un impacte devastador en el desenvolupament econòmic i social. Malgrat ser un dels països més rics del món en minerals crítics, més de 26 milions de persones viuen en situació de vulnerabilitat.

Text de RAMÓN BOIXADÓS.
Departament de Projectes d'Àfrica.

Fa dos mesos es va signar a Washington un acord de pau entre la República Democràtica del Congo i Ruanda. El president dels Estats Units va mediar en el tractat, i va aconseguir l'accés als recursos naturals d'ambdós països.

La República Democràtica del Congo (RDC) és un dels països més rics del món en minerals crítics. Concentra més del 70 % de la producció mundial de cobalt, a més de ser un gran productor de coltan, coure, liti, or, diamants i manganès. Aquests minerals són essencials per als vehicles elèctrics, els telèfons mòbils, els ordinadors i altres equips electrònics.

Però aquesta riquesa també és una de les causes principals del conflicte. De fet, l'acord es va presentar com un gran avenç històric, però els combats continuaven a l'est del Congo.

Les tensions entre el Congo i Ruanda no són noves, porten més de tres dècades d'enfrontaments, especialment a la regió de Kivu Nord i Kivu Sud del país congolès. Des del 2012, l'M23 (Mouvement du 23-Mars en francès) és el grup rebel militar més actiu. Està compost principalment per combatents tutsi d'origen congolès. Diverses investigacions assenyalen que

l'M23 rep suport directe del Govern de Ruanda, tant en logística com en suport militar. Això explicaria la capacitat del grup per operar amb armament modern, coordinar ofensives ràpides i mantenir territoris estratègics. L'exèrcit congolès té problemes de coordinació, corrupció i falta d'equipament. La retirada progressiva de la missió de l'ONU (MONUSCO) va debilitar encara més la capacitat de contenció.

Un conflicte oblidat i persistent

La guerra a la República Democràtica del Congo ha provocat una crisi humanitària d'unes dimensions enormes.

Des de l'octubre del 2023, s'han vist obligades a desplaçar-se de casa seva almenys 500.000 persones, de les quals s'estima que el 44 % no han rebut cap ajuda humanitària.

A la República Democràtica del Congo hi ha un total de **6,3 milions de persones desplaçades dins del país** i més d'1 milió que han marxat fora, majoritàriament a Uganda, però també a altres països. En total, hi ha 20 països en què hi ha refugiats congoleesos.

Fotos: Centro Olame

L'RDC és un dels països més poblats de l'Àfrica, només per darrere de Nigèria, Etiòpia i Egipte. En un país amb més de 112 milions de persones, **més del 23 % de la població viu en situació de vulnerabilitat** i requereix una ajuda humanitària vital. No només es necessiten articles de primera necessitat, sinó també garantir l'accés a l'educació, donar suport psicològic i protegir les persones més vulnerables com els nens i, especialment, les nenes, que tenen un risc més gran de patir violència sexual.

S'estima que **fan falta més de 2.000 milions de dòlars per atendre aquests 26 milions de persones**. La despesa en defensa del Congo va representar aproximadament el 7,14 % de la despesa pública total el 2024. El pressupost del 2025 es va descriure com un «pressupost de guerra», amb un increment fort en els costos militars, segons el Fons Monetari Internacional (FMI). **L'augment de la despesa militar ha reduït els recursos disponibles per a salut, educació i infraestructura.**

L'ocupació de territoris per grups rebels ha afectat la recaptació fiscal, fet que ha agreujat el dèficit.

L'FMI i organitzacions internacionals adverteixen que aquesta situació és insostenible si no s'assoleix un acord de pau efectiu.

Dones que resisteixen: esperança enmig de la guerra

En plena zona de guerra ocupada pel moviment guerriller M23, a l'arxidiòcesi de Bukavu, a la província de Kivu Sud, el **Centre Olame** desenvolupa un programa de suport a 200 dones en situació vulnerable.

Amb el suport de Mans Unides, **les dones reben una certa alfabetització i una formació en costura i agricultura**. L'objectiu és aconseguir que aquestes dones generin ingressos. Els productes agrícoles produïts es venen als mercats locals. En una segona fase els grups de dones reben formació en crèdit i estalvi i en sensibilització de gènere. La responsable local del projecte ha hagut de fugir amb la família, però l'equip continua treballant amb les dones. Es col·labora de manera molt estreta amb les autoritats locals, els caps de poblats, etc., perquè acceptin que les dones puguin tenir un negoci propi.

El programa és viu i busca captar més dones a través d'activitats com el teatre o el ball, per sensibilitzar-les i explicar-los els seus drets en contra de la tradició ●

DEIXE O APYKA'I **VIVER** PORQUE ESTES JÁ **MORRERAM**

Reginaldo
Cairés de
Souza
22 anos

Gabriel Lopes
4 anos

Vagner Freitas
40 anos

Sidnel Cairés
de Souza
35 anos

Alzira Melita
90 anos

Ilário Cairés
de Souza
50 anos

DEMARCAÇÃO DAS TERRAS INDÍGENAS JÁ!

Brasil

«¡DEMARCAÇÃO, JÁ!», el crit de lluita i resistència dels pobles indígenes

Al Brasil, un país tan divers com desigual, comunitats tradicionals com els pobles indígenes viuen en situació de pobresa i exclusió mentre defensen els seus territoris davant d'amenaques constants.

Text de PACO BORGES.
Departament de Projectes d'Amèrica.

Com a part de la tasca de Mans Unides, hem acompanyat diversos pobles indígenes de diferents estats del Brasil per incidir en la seva reivindicació principal i històrica: el dret ancestral a la terra. Hem estat als seus poblets i botigues, hem visitat els horts i les parcel·les i hem gaudit dels fruits, a més de compartir el peix a la brasa amb iuca, però, sobretot, hem pogut parlar amb les comunitats i conèixer-ne la problemàtica quotidiana, que sempre evidencia una vinculació directa i permanent amb la terra que trepitgen.

I és que, per a tot poble indígena, la terra ho és tot. El territori va més enllà d'un espai físic, és un lloc sagrat on tots els éssers coexisteixen en harmonia, on s'uneix l'espiritual i el material, l'individual i el col·lectiu, el passat i el present de cara al futur. És en aquesta relació integral amb la terra on es construeix el bon viure i una vida plena. És en aquest paradigma en que se'n pot entendre el crit de lluita i resistència: «**Demarcação, já!**».

Amb la defensa i la recuperació del territori

Tanmateix, gran part de la història del Brasil està basada en l'ocupació sistemàtica i a gran escala de territoris ancestrals, que ha expulsat les comunitats tradicionals a favor d'hisendes immenses (soia, blat de moro i bestiar boví) o grans explotacions mineres. En aquest context, la figura legal de «terra indígena» es constitueix en una alternativa perquè moltes d'aquestes comunitats tradicionals puguin recuperar part de les seves terres.

S'estima que hi ha al voltant de 800 terres indígenes al país, algunes de les quals estan demarcades i homologades oficialment o en diferents fases de demarcació. Tanmateix, moltes altres encara no han iniciat aquest procés complex. A més, **aquest dret és qüestionat i amenaçat permanentment des del poder econòmic**, que sovint instrumentalitza el poder legislatiu i no dubta a fer servir la força i la criminalització contra comunitats, la qual cosa genera esquemes de violència estructural que afecten la vida de milers de persones.

En aliança estreta amb els socis locals, Mans Unides dona suport a diversos processos de desenvolupament, tant en territoris demarcats com no demarcats. Entre aquests, destaca el que impulsa juntament amb l'**Associação de Assessoria aos Povos da Floresta (AFLORA)**, que dona suport al poble ianomami, que resisteix a l'amenaça de la mineria a la seva terra demarcada a l'estat de l'Amazones. Un altre exemple és la feina que fa amb el **Conselho Indigenista Missionário (CIMI)** per donar suport al poble guaraní als estats de Mato Grosso do Sul i Paranà en la recuperació d'una part de les seves terres encara no demarcades, un dret que defensen amb la vida en enfrontar-se amb el poder econòmic i la violència que exerceixen els hisendats ●

L'últim cens del Brasil indica que hi ha 1.700.000 indígenes, distribuïts en 391 pobles amb 271 llengües. La Constitució federal de 1988 estableix que «es reconeixen als indígenes l'organització social, els costums, les llengües, les creences i les tradicions, com també els drets originaris sobre les terres que tradicionalment ocupen...» (art. 231). Aquests drets són violats sistemàticament, fet que contravé tractats internacionals com el Conveni 169 de l'OIT.

«De l'abús a la independència»

Una agulla per a l'esperança: l'ascens valent de Kakiya Lovisa

Mans Unides/Cleophas Nanzushi

Texto de CLEOPHAS NANZUSHI i NICOLETTA DE MATTHAEIS.
Departament de Projectes d'Àfrica.

A Jinja, Uganda, on la pobresa i l'estigma social silencien els somnis de molts joves, la història de Kakiya Lovisa semblava destinada a l'exclusió. Estudiant de secundària i d'origen humil, somiava a acabar els estudis i construir un futur millor. Tanmateix, als 18 anys es va quedar embarassada i la vida li va canviar abruptament. En lloc de rebre suport, va patir violència a casa. Una agressió li va danyar el dit petit de manera permanent. Embarassada i tement per la seva vida, va fugir a la ciutat.

A Jinja va sobreviure recollint vidres i ampolles de plàstic per vendre'ls per a reciclatge. El pagament per quilogram tot just li permetia menjar. Després de néixer la filla, la competència va augmentar, els materials van escassejar i els ingressos van disminuir encara més. Jove, lesionada, mare soltera i sola, es tornava a enfrontar amb un futur incert.

El punt d'inflexió va arribar gràcies al **Programa d'Empoderament Juvenil (YEP)**, impulsat per **Youth with a Vision International** amb el suport de Mans Unides. A través d'aquesta iniciativa, va rebre **formació en emprenedoria, capital inicial i tutoria per iniciar un negoci de confecció**. Malgrat la lesió, es va comprometre plenament amb l'aprenentatge de la costura. El que podia semblar una limitació es va convertir en un símbol de resiliència.

Després de completar la formació, va obrir un taller de

sastreria. Amb el temps van arribar els clients: uniformes escolars, vestits i arranjaments. La feina va començar a sostenir-la amb ingressos estables, suficients per cobrir l'alimentació, l'atenció mèdica, l'habitatge i l'educació de la filla. Va passar de l'abús a la independència, del rebuig al respecte.

Aleshores va decidir transformar la seva experiència en oportunitat per a altres. Va començar a formar dones joves vulnerables, especialment mares adolescents i noies que havien abandonat l'escola. Fins ara ha capacitat cinc dones, una de les quals actualment treballa com a empleada fixa al seu taller, que s'ha convertit en un espai segur d'aprenentatge i recuperació de l'esperança.

Amb els estalvis obtinguts va aconseguir comprar un terreny, una fita significativa en un context on la propietat sol estar reservada als homes. En fer-ho va desafiar normes socials i va demostrar que les dones també poden construir un futur segur i independent.

Avui Lovisa és emprenedora, mentora i propulsora de canvi a la comunitat. La seva història demostra que, **quan l'oportunitat s'uneix a la determinació, la transformació és imparabile**. Gràcies al suport rebut, una jove vulnerable es va convertir en empresària i referent, en generar ocupació, promoure la igualtat i multiplicar oportunitats i esperança a l'entorn ●

DONES I PAU

Les heroïnes en la construcció d'un món més pacífic

Cada dia, milions de dones anònimes treballen per un món millor i més just: reconstrueixen ponts, garanteixen el futur i busquen un final definitiu a unes guerres que generalment declaren homes. En aquest número, analitzem el paper de la dona en l'establiment de la pau.

Limbo Agency

En la campanya d'enguany, Mans Unides vol continuar plantejant la importància de la pau per al futur de la humanitat, encara que la conflictivitat bèl·lica vagi en augment. Anteriorment, des d'un plantejament més general, vam posar l'accent sobre el desenvolupament just com a camí per a la pau, a partir de la premissa que «combatre la pobresa és construir la pau». Ara, tractarem una qüestió més específica: el rol de la dona en la resolució de conflictes i en la construcció de la pau.

Segons l'estudi *El paper de les dones en els processos de pau*, elaborat pel Parlament Europeu, **la participació de la dona en la construcció de la pau permet implementar processos més duradors**. Tanmateix, sovint se les aparta d'aquests processos. Per abordar aquest tema, reflexionarem entorn de tres eixos: primer, l'impacte dels conflictes armats en les dones; segon, el paper de les dones en els processos de construcció de la pau, i, per acabar, l'acció de Mans Unides dins la tasca de pacificació que porten a terme les dones.

DONES I CONFLICTES: ENTORN DEL DRAMA D'UNA HUMANITAT TRENCADA

El punt central d'aquest text no és la referència als conflictes, però parlar-ne primer ens ajudarà a captar millor el significat de les dones en la lluita per la pau.

No es tracta de plantejar enfrontaments ni de generar recels, sinó de recordar uns fets que ens ajudin a construir un món de vida digna per als homes i les dones. Des d'aquesta perspectiva, es pot afirmar que, en general, les **dones i les nenes** –sobretot als països amb un índex de progrés social baix– constitueixen el grup més gran d'éssers humans afligits al planeta. Són, sens dubte i en massa aspectes, les persones que **ho passen pitjor abans, durant i després dels conflictes armats**.

Al marge dels conflictes, milions de dones viuen situacions molt allunyades dels estàndards mínims d'una vida digna. Per recordar algunes dades esglaiadores facilitades per l'ONU, a escala mundial, les dones només gaudeixen del 64 % dels drets jurídics que tenen els homes. Al ritme actual, faran falta 286 anys per tancar les bretxes legals. En gairebé tres de cada quatre països, es permet el matrimoni infantil forçat. El 44 % dels estats no disposen de lleis d'igualtat salarial, la qual cosa fa legal pagar menys a les dones per la mateixa feina. Les dones només ocupen el 27,5 % dels escons parlamentaris al món, un augment de tot just el 0,3 % des de fa gairebé deu anys.

**Al marge dels conflictes,
milions de dones viuen situacions
molt allunyades dels estàndards
mínims d'una vida digna.**

El 2024, unes 50.000 dones i nenes van ser assassinades per la parella o familiars arreu del món, la qual cosa equival a una dona cada deu minuts. **Gairebé una de cada tres dones, 840 milions, ha patit violència física o sexual algun cop a la vida**, xifra que tot just ha canviat en dues dècades.

316 milions de dones han patit abusos de la parella només durant l'últim any. Cada any quatre milions de nenes són sotmeses a la mutilació genital femenina, la meitat abans de fer els cinc anys. Una de cada cinc joves es casa abans de fer els 18 anys.

Altres àmbits com l'educació, l'accés a la salut o la seguretat alimentària tampoc no són accessibles per a moltes dones de cap a cap del planeta. Per això, no és gens exagerat dir que,

Mans Unidas/Javier Marmol

Mans Unidas

en massa racons d'aquest món, néixer dona esdevé un autèntic malson. A més, el lloc de naixement pot comportar un gran perill físic i social. Precisament per això, l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible recull que «no és possible realitzar tot el potencial humà i assolir un desenvolupament sostenible si es continua negant a la meitat de la humanitat el ple gaudi del seus drets humans i les seves oportunitats. Les dones i les nenes han de tenir accés igualitari a una educació de qualitat, als recursos econòmics i a la participació política, com també les mateixes oportunitats que els homes i els nens en l'ocupació, el lideratge i l'adopció de decisions a tots els nivells».

La realitat dura de les dones i les nenes empitjora dràsticament quan es desfermen els conflictes. Encara que la consciència col·lectiva no sembla prestar-li prou atenció o pretengui fins i tot oblidar-la, també es tracta d'una situació ben documentada. Allà on es produeixen conflictes bèl·lics, és un error pensar que afecten tota la població de la mateixa manera. Tots els informes consultats indiquen que, independentment del desenllaç, les grans «perdedores» de qualsevol guerra sempre són les dones i les nenes.

Així, per recordar algunes dades veritablement estremidores, les nenes tenen un 90 % menys de probabilitat de tenir accés a l'educació en zones de conflicte. Són les qui proporcionen els ja escassos recursos per a les famílies, les que no mengen i tanmateix es veuen obligades a allotjar i alimentar els soldats, de manera que queden exposades al risc de represàlies de les forces adversàries. La llibertat de moviment sempre els queda condicionada, fet que agreuja les dificultats per accedir als aliments i a l'aigua, per rebre assistència mèdica, si n'hi ha, o per buscar el suport i la seguretat de la comunitat.

La violació sexual, la prostitució forçada, l'esclavitud sexual i l'embaràs forçat formen part indiscutible del vocabulari

de la guerra. I altres mètodes, igualment inhumans, queden justificats com a mostra de poder: tàctica de terror i tortura per a les víctimes directes; premi, trofeu o botí per als vencedors; estratègia de neteja o depuració ètnica.

A més, les dones i les nenes constitueixen la majoria de les persones refugiades i desplaçades del món, amb tots els riscos que comporta fugir i viure fora de casa seva: s'han d'endur l'imprescindible; quedar-se separades de la família; exposar-se a atacs i combats durant la mateixa fugida; suportar la vulnerabilitat dels mateixos campaments, especialment quan són dones embarassades, caps de família, nenes petites o ancianes.

Les dones i les nenes constitueixen la majoria de les persones refugiades i desplaçades del món.

El final dels conflictes és un alleujament per a tothom. Tanmateix, no comporta necessàriament l'inici d'una vida prometedora per a totes les dones. Per a moltes, representa tornar a enfrontar-se –ara amb uns recursos infinitament menors– amb els desafiaments que els plantejava la vida abans del conflicte: accés a una alimentació adequada, a l'aigua, a l'educació, a la salut, etc.

La postguerra comporta noves dificultats per a les dones i les nenes. Recordem que també solen estar recloses en presons, on viuen en infraestructures pitjors que les dels homes, esperen visites de persones properes que gairebé mai arriben i pateixen una preocupació addicional pel benestar dels fills, els parents i els familiars. La postguerra també és carregar

amb l'amargura de la viduïtat i del dol per la desaparició de familiars. Aquests dos fets comporten per a moltes dones la pèrdua automàtica de tots els drets, com ara a la terra, a la llar o les pensions. Això dificulta sobre manera el procés de retorn i de tornar a començar.

Aquestes línies només han volgut posar de manifest una cosa que, probablement, estem a punt d'oblidar: les guerres infligeixen una agonia crua a la humanitat, però no afecten tota la humanitat de la mateixa manera. Darrere de les declaracions de guerres, els míssils, les bombes, sobretot hi ha en joc la vida i la dignitat de dones i nenes, tot i que sembli que hàgim assumit sense més ni més que són sacrificables. **La consciència mundial sobre la protecció i la defensa de la dignitat de tot ésser humà sembla que cedeix davant els interessos econòmics vinculats als recursos naturals i a l'armament**, sense els quals seria incompreensible l'escalada bèl·lica del moment actual.

LA PAU AMB EL SEGELL DE DONES

Les dones i les nenes són i sempre han estat les víctimes principals dels conflictes armats. Aquesta és una veritat que descansa sobre dades i fets, alguns dels quals acabem de recordar. Però, tot i ser les víctimes principals, no són passives com pretenen determinades narratives. Tot el contrari. Les dones han intervingut en les guerres des que es lliuren. I ho han fet tant des de la participació directa als combats com des de l'oposició a les guerres i el compromís per la construcció de la pau. Evidentment, aquí ens interessa la perspectiva de l'aposta de les dones per la construcció de la pau.

Encara que pugui semblar una obvietat, recordar el paper destacat de les dones en el foment de la pau al món continua tenint un gran valor. No només per rescatar-les de l'oblit al qual se les va condemnar injustament, sinó també per reivindicar-ne l'aportació específica en els processos de pau, als quals,

paradoxalment, tenen un accés limitat. Malgrat que pateixen les conseqüències pitjors de les guerres i que aconsegueixen aturar-ne algunes, sovint se les exclou en els processos de reconstrucció de la pau.

Malgrat ser víctimes d'atrocitats i desigualtats tant en temps de pau com de guerra, milions de dones arreu del món demostren cada dia la seva vàlua i lluiten pel seu reconeixement –moltes de manera anònima– als llocs més inesperats i amb recursos mínims. Les seves històries d'èxit, sovint invisibles per ocupar titulars, són la prova fefaent que el canvi és possible,

El paper destacat de les dones en el foment de la pau al món continua tenint un gran valor.

que es pot construir un altre món no des de la confrontació, l'oposició o la dialèctica homes versus dones, sinó des de la integració.

Sabem que la lluita organitzada de les dones contra la guerra ha donat resultats molt positius al llarg de la història. D'aquí les diverses resolucions de les Nacions Unides, que no només reclamen una protecció eficaç de les dones i les nenes en moments de conflictes, sinó que tinguin més presència i participació també en els processos de reconstrucció de la pau. De totes aquestes resolucions, mereix una atenció especial la coneguda **Resolució 1325 del 2000**, un acord històric que va reconèixer l'impacte desproporcionat dels conflictes en les dones i les nenes, però, sobretot, va consagrar el paper essencial de les dones en el manteniment i la construcció de la pau.

Mans Unides/Javier Marmol

Pablo Echerra

Entre altres aspectes, aquesta resolució va establir per als estats membres un compromís que ha tingut un recorregut pràcticament nul. Es tracta d'**impulsar la representació de les dones en tots els nivells de presa de decisions** relatives a la prevenció, la gestió i la solució de conflictes, els processos i les negociacions de pau i les missions de pau sobre el terreny, com també **incorporar una perspectiva de gènere** que tingui en compte les necessitats de les dones i les nenes durant totes les fases de prevenció, conflicte i postconflicte. Després de més d'un quart de segle, l'èxit d'aquesta resolució continua sent molt limitat.

Com en molts altres casos, la normativa per si sola no aconsegueix transformar la realitat si ens neguem al canvi. Atès que, malgrat les proves aclaparadores que demostren la vàlua incalculable de les dones en la construcció d'un món més pacífic, les continuem exclouent dels centres de presa de decisions sobre la pau.

Avui dia, es calcula que **nou de cada deu processos de negociació exclouen totalment les dones**. De mitjana, les dones només representen el 7 % dels negociadors, el 14 % dels mediadors i el 20 % dels signants d'acords de pau. Dels 36 acords signats el 2024, només 11 inclouen alguna menció a les dones o a qüestions de gènere.

Aquests dades no poden ni han de restar mèrit a les dones que han aconseguit transformar l'arquitectura de la pau, fins i tot des de fora dels centres de presa de decisió. Els casos que recordarem a continuació –pocs en comparació amb els que hi ha– demostren la necessitat de tenir present, de creure i, sobretot, d'apostar pel paper de les dones en la construcció de la pau. És una qüestió de justícia (en reconèixer el que aconsegueixen); de bé per a la humanitat (en obrir el món a una estabilitat més duradora), i sobretot de dignitat (perquè no es pot construir una única humanitat si es deixa sense veu l'altra meitat dels éssers humans).

DESIGUALTAT ESTRUCTURAL

- Les dones només gaudeixen del 64 % dels drets jurídics que tenen els homes.
- En gairebé tres de cada quatre països es permet el matrimoni infantil forçat.
- El 44 % dels estats no disposen de lleis d'igualtat salarial.
- Les dones només ocupen el 27,5 % dels escons parlamentaris.
- El 2024, 50.000 dones i nenes van ser assassinades per la parella o familiars, la qual cosa equival a una cada deu minuts.
- Una de cada tres dones (840 milions) ha patit violència física o sexual al llarg de la vida.
- Més de 230 milions de dones i nenes han estat sotmeses a la mutilació genital femenina.

(Font: ONU)

Mans Unides/Javier Mármo

Mans Unides/Javier Mármo

Tot i que gairebé mai no apareguin als mitjans de comunicació, en la història de la humanitat hi ha molts casos de dones que han aconseguit la pau en diferents moments i llocs. Rússia n'és un exemple. L'any 1917, les dones russes es van declarar en vaga, demanaven «Pa i pau». Quatre dies després, el tsar es va veure obligat a abdicar.

En temps més recents, en ocasió del conflicte de **Ruanda** del 1994 entre hutus i tutsis, les dones ruandeses van liderar els coneguts sistemes de *gacaca*, tribunals de justícia orientats

Com és possible que el món no vulgui rendibilitzar aquests esforços de les dones perquè visquem en un entorn de pau i prosperitat? Potser la resposta giri entorn de la paraula «invisibilitat».

cap a la reconciliació i la reparació en què van assumir totes les responsabilitats del poder de l'Estat. Actualment, **ocupen el 60 % dels escons del Parlament**, la dada més alta a escala mundial de representació femenina parlamentària.

També podem recordar el cas de la **República de Libèria**. Les dones liberianes, cristianes i musulmanes, articulades entorn del moviment Acció Massiva per la Pau, van ser fonamentals per posar fi a la cruenta segona guerra civil del 2003. Mitjançant protestes no violentes, van forçar un acord de pau a Accra, a més d'obrir el camí a l'elecció el 2005 de la primera presidenta de Libèria i de l'Àfrica: **Ellen Johnson Sirleaf**.

La referència a la **República de Colòmbia** és obligada, en convertir-se en referent internacional per a la incorporació de dones en processos de pau, arran de l'Acord Final de Pau signat amb les FARC-EP el 2016. No només van aconseguir estar presents a la taula de negociació, sinó que van ser capaces d'incorporar a aquest acord més de 100 compromisos sobre drets de les dones. Van deixar de ser vistes com a meres víctimes per convertir-se en lideresses, negociadores i constructores de pau. En aquesta llista, podríem afegir altres països com ara **el Iemen, el Sudan, el Senegal, Nigèria, Guatemala, Veneçuela, Mèxic, les Filipines, Síria, el Pakistan, Birmània, l'Argentina, El Salvador o Somàlia**.

Davant d'aquests exemples, sorgeix immediatament una pregunta: com és possible que el món no vulgui rendibilitzar aquests esforços de les dones perquè visquem en un entorn de pau i prosperitat? Potser la resposta giri entorn de la paraula «invisibilitat», una categoria que té diversos nivells de comprensió complementaris. No «ser vistes» perquè se'ls reconegui el treball per la pau. No «ser tingudes en compte» perquè la seva paraula pugui comptar en el disseny i les polítiques sobre la pau. No «ser rellevants» perquè simplement són prescindibles en la construcció de la pau.

MANS UNIDES I LES DONES CONSTRUCTORES DE PAU

De vegades, cometem l'error de pensar que problemes col·lectius com la pau, la pobresa, la desigualtat o la crisi climàtica sempre són culpa del sistema, és a dir, dels polítics, de les elits, de la comunitat internacional o d'un «els altres» que mai no ens inclou.

El treball de les dones sobre la pau –en un context on la rutina d'autoexculpació, la falta de compromisos col·lectius i l'obsessió per les individualitats estan molt esteses– demostra que, si ens ho creiem, podem construir societats pacífiques.

Mans Unides/Maria Isabel González

Mans Unides/Javier Márta

Tot això no sorgeix de manera sobtada. És el resultat d'un procés llarg i complex d'enfortiment i acompanyament de grups representatius de dones perquè continuïn fent valer el que són realment: imprescindibles en la construcció d'un món millor. És aquí on s'insereix la tasca de Mans Unides en un moment en què escassegen els suports tant tècnics com econòmics per a les iniciatives de construcció de la pau. Són molts els projectes als quals dona suport la nostra organització que van en la línia d'enfortir les dones en la lluita per la pau, en saber, a més, que la pau constitueix un dels millors antidòts contra la pobresa, la fam i la desigualtat.

Un exemple d'aquest tipus de compromís pot ser el projecte **Contribució a la construcció de la pau territorial al Pacífic colombià**, executat concretament a **Bajo Calima** i **San Juan**. Aquestes zones eren epicentres de disputa territorial entre diferents estructures armades amb enfrontaments, confinaments, desplaçaments forçats, restriccions a la mobilitat, assassinats selectius i augment d'economies il·legals –narcotràfic, mineria il·legal, extorsió. El projecte, que dona suport especialment a les organitzacions amb lideratge femení, ha aconseguit establir una atenció humanitària integral, a més del retorn i la reubicació de la població en condicions de dignitat i la construcció d'una pau territorial que inclou els drets de les dones.

També n'és un exemple el suport que presta Mans Unides a **Casamance, el Senegal**, que es troba en la quarta fase amb una intervenció titulada «**Empoderament socioeconòmic i sociopolític de les dones del nord del departament de Bignona en context de postpandèmia**». Casamance és una zona que va patir dècades d'un conflicte sociopolític que va afectar especialment la població femenina. L'aposta de Mans Unides, juntament amb altres entitats com l'**Agència Espanyola de Cooperació per al Desenvolupament**, va ser decisiva perquè organitzacions liderades per dones afrontessin amb èxit el conflicte i el postconflicte. Amb l'ajuda d'aquest projecte, han

aconseguit garantir drets bàsics com l'alimentació, l'educació o la salut, a més de consolidar el desenvolupament econòmic amb una agricultura sostenible i participar en espais de presa de decisió.

També ens referim al projecte **Promoció de drets de la dona a través de la governança a Mindanao, les Filipines**. Es tracta d'una iniciativa desenvolupada a la Regió Autònoma del Mindanao Musulmà que es va establir el 2018, després

Són molts els projectes als quals dona suport la nostra organització que van en la línia d'enfortir les dones en la lluita per la pau, en saber, a més, que la pau constitueix un dels millors antidòts contra la pobresa, la fam i la desigualtat.

dels acords de pau que van posar fi a dècades de conflictes armats amb nombroses morts, desplaçaments i destrucció. La reconstrucció de la pau en aquest context postconflicte està sent sòlida gràcies a projectes com aquest, que han aconseguit un enfortiment d'organitzacions de dones, amb la influència consegüent en l'establiment de polítiques que incorporen la protecció de les dones i les nenes.

Aquests i altres projectes mostren el rol determinant que juguen les dones en la construcció d'una pau sostenible, amb plena garantia dels seus drets. Amb elles és possible trobar solucions pacífiques i duradores als conflictes, des de la mobilització de les comunitats i de la societat en conjunt per participar en la construcció d'un canvi social, polític i econòmic digne per a tothom.

Fotos: Mans Unides/Javier Marmol

CONCLUSIÓ

Aquestes línies han pretès tornar-nos a portar a la memòria una cosa molt sabuda, però que no acabem de creure i que tampoc no s'acaba d'imposar en aquest món en guerra que clama a favor de la convivència pacífica: les dones són agents fonamentals en la construcció de pau.

No es tracta d'enfrontar homes i dones, sinó de reconèixer simplement que aquelles que han estat i continuen condemnades a la invisibilitat poden i han de servir d'inspiració a la humanitat pel que fa a la pau. Des de contextos molt hostils, i arriscant

No es tracta d'enfrontar homes i dones, sinó de reconèixer simplement que aquelles que han estat i continuen condemnades a la invisibilitat poden i han de servir d'inspiració a la humanitat pel que fa a la pau.

la vida, no només tenen capacitat i coratge per participar activament en processos de reconciliació, diàleg, mediació, negociació i signatura d'acords, també aconseguen incorporar en els acords de pau la protecció dels drets de les dones i de les nenes. És a dir, d'aquella part de la humanitat que concentra el nombre de víctimes més gran abans, durant i després dels conflictes.

Aquest text bé es pot concloure amb la reflexió del papa Francesc sobre la contribució insubstituïble de les dones en la construcció d'un món que sigui una casa per a tothom: «La dona és qui fa bonic el món, qui el custodia i el manté viu. Porta la gràcia que fa les coses noves, l'abraçada que inclou, el coratge de lliurar-se. La pau és dona. Neix i reneix de la tendresa de les mares. Per això el somni de pau es realitza mirant la dona [...]. Si estimem el futur, si somiem en un futur de pau, hem de donar espai a les dones» ●

Departament d'Estudis i Documentació

Estudi de percepció

Pau en un món en conflicte

Radiografia de l'opinió pública espanyola sobre pau i desenvolupament

Mans Unides/Javier Márquez

Text d'ÁLVARO ALONSO. Departament de Comunicació.

El 2025 va ser un any marcat pel nombre més gran de conflictes armats des de la Segona Guerra Mundial: 59 guerres que van afectar 78 països. A això s'hi suma que al voltant de 673 milions de persones passen fam, la majoria en territoris afectats per violència o inestabilitat.

Davant d'aquest escenari, Mans Unides ha analitzat com la societat espanyola percep la relació entre pau, violència, fam i desenvolupament, a través de l'estudi *Pau en un món en conflicte. Radiografia de l'opinió pública espanyola sobre pau i desenvolupament*. Elaborat amb motiu de la campanya «Declara la guerra a la fam», l'informe es basa en 1.000 enquestes a persones d'entre 18 i 65 anys.

Pau més enllà de l'absència de guerra

El 94 % de las persones enquestades considera que la pau només es pot construir des de la justícia social, el respecte dels drets humans i la dignitat. Nou de cada deu creuen que combatre la fam i la pobresa és clau per prevenir conflictes i assolir una pau duradora.

Per al 63 %, la violència no es limita als conflictes armats, sinó que inclou la fam, la pobresa, la desigualtat o la discriminació. El 88 % afirma que la violència estructural provoca més morts que les mateixes guerres.

Quant a les causes de la fam, tres de cada quatre persones assenyalen la mala gestió dels recursos i la corrupció com a factors principals. A més, el 83 % creu que els governs haurien de gastar menys en armes i més en cooperació internacional, i el 84 % considera que ajudar els països en pobresa extrema contribueix a prevenir conflictes futurs. Per a la majoria, invertir en desenvolupament és una política eficaç de construcció de pau.

9 de cada 10 espanyols creuen que combatre la pobresa i la fam és clau per construir la pau i que no hi pot haver pau en un món sense desenvolupament just

Conflictes oblidats i falta d'informació

A més, l'estudi revela un gran desconeixement sobre els conflictes actuals: nou de cada deu persones se senten desinformades sobre els anomenats conflictes oblidats, aquells fora del focus mediàtic. Només un 29 % s'aproxima al nombre real de guerres actives. Aquesta falta d'informació s'atribueix a l'interès escàs dels grans mitjans, fet que obliga part de la població a recórrer a fonts indirectes.

Malgrat això, el 91 % considera que la construcció de la pau és responsabilitat de tota la societat, i vuit de cada deu asseguren que se senten compromeses a donar-hi suport des d'accions quotidianes, com ara promoure la igualtat o consumir de manera responsable.

Les conclusions reforcen el missatge de la campanya 2026 de Mans Unides, que fa una crida a transformar aquesta consciència social en un compromís real per trencar el cercle entre fam, pobresa i violència i defensar el desenvolupament humà integral com a base d'una pau justa i duradora ●

Presentació de la campanya anual:
«Declarar la guerra a la fam»

Combatre la fam, la pobresa i
la desigualtat per construir la pau

Text de MARIBEL MATEOS. Departament de Comunicació.

En un món travessat per conflictes armats, tensions geopolítiques i desigualtats profundes, parlar avui de pau pot semblar un gest ingenu i fins i tot temerari. Tanmateix, és precisament en aquest context quan es fa urgent reivindicar-la i alçar la veu perquè callin les armes. Tot i que la pau és molt més que absència de guerra. **La pobresa, la fam o la falta d'accés a l'educació o a la sanitat, com també la debilitat de les institucions democràtiques,** també constitueixen formes de violència que impedeixen que milions de persones puguin viure amb dignitat.

Des d'aquesta convicció parteix la campanya número 67 de Mans Unides, que sota el lema «**Declarar la guerra a la fam**» situa el desenvolupament i la defensa dels drets humans en el centre de la pau mundial. El lema convida a combatre les causes estructurals de la fam per trencar el cercle entre pobresa, desigualtat i conflicte. I és que al voltant de **673 milions de persones passen fam al món**, i la majoria viuen en territoris afectats per conflictes armats, violència o situacions d'instabilitat.

Com cada any, el llançament de la campanya va arrencar gràcies al compromís dels qui treballen sobre el terreny. **Més de 30 socis locals i missioners** van visitar durant una setmana intenses diferents delegacions de Mans Unides a Espanya i van participar en trobades amb escoles, parròquies i mitjans de comunicació per apropar a la població la realitat de les comunitats amb les quals treballen.

La presentació oficial va tenir lloc el 4 de febrer a l'Associació de la Premsa de Madrid, en una **roda de premsa** que va posar el focus en la relació estreta entre pau, desenvolupament i justícia social. Durant la seva intervenció, la presidenta de Mans Unides, **Cecilia Pilar**, va recordar que «no hi pot haver pau mentre milions de persones continuïn vivint atrapades en la pobresa, la fam i la desigualtat», i va insistir en la necessitat d'abordar les causes profundes que generen violència i exclusió.

En aquest sentit, va cridar l'atenció sobre una dada especialment reveladora: **més de 1.100 milions de persones viuen avui en pobresa extrema al món, i el 40 % ho fa en països afectats per conflictes o amb uns nivells molt baixos de pau**, una realitat que mostra fins a quin punt pobresa i violència es retroalimenten.

Tot seguit, es va celebrar un col·loqui moderat per **Fidèle Podga**, coordinador del Departament d'Estudis i Documentació de l'organització, amb tres socis locals vinculats a projectes als quals dona suport Mans Unides a l'Àfrica, l'Àsia i l'Amèrica Llatina.

El germà **Georges Sabe**, des de Síria, la germana **Sandra Ramos**, des de Sierra Leone, i el pare **Jesús Albeiro Parra**, des de Colòmbia, ens van apropar a la realitat de comunitats que viuen en contextos marcats per la violència, la fragilitat postconflicte o la desigualtat crònica. Van coincidir en una idea clau: **no hi pot haver pau duradora sense desenvolupament.**

Mans Unides/Javier Marmol

Mans Unides/Marta Carreño

Mediaset

Mans Unides/Marta Carreño

Durant la trobada, també es van presentar les conclusions de l'estudi *Pau en un món en conflicte. Radiografia de l'opinió pública espanyola sobre pau i desenvolupament*, encarregat per Mans Unides en el context d'aquesta campanya. L'informe revela que la ciutadania espanyola percep cada vegada amb més claredat la connexió entre desigualtat, pobresa i conflictes armats, i considera que la cooperació al desenvolupament és una eina essencial per construir societats més justes.

Una programació especial per amplificar el missatge

intensa destinada a situar la lluita contra la fam al centre del debat públic i convidar la societat espanyola a declarar la guerra a la fam a través de les accions quotidianes.

Entre les iniciatives més destacades, figura la col·laboració amb Valor Mediaset España, una aliança que va incloure, entre altres accions, un programa especial emès a Mediaset Infinity amb Diego Losada i Laila Jiménez com a ambaixadors, amb la participació de Cecilia Pilar i dels tres socis locals convidats.

La campanya també va tenir presència en una secció especial del programa de televisió *Ecclesia* i en un monogràfic al canal Trece, dedicats a aprofundir en els conflictes oblidats que continuen destruint vides i a recordar que l'educació i el desenvolupament són claus per construir la pau.

A aquestes activitats, s'hi va sumar un diàleg organitzat amb l'agència de notícies Servimedia, on es va reflexionar sobre el paper del desenvolupament i la defensa dels drets humans en la construcció de la pau. A més, es van fer un gran nombre d'entrevistes i trobades amb mitjans de premsa, radio i televisió.

El llançament de la campanya anual va culminar amb el Dia del Dejuni Voluntari i amb la celebració de l'eucaristia corresponent a la Jornada Nacional de Mans Unides, que enguany va tenir lloc a la parròquia de San Camilo de Lelis, a Madrid, i va ser retransmesa per La 2 de TVE.

Al llarg de l'any, continuarem treballant per l'erradicació de la fam com a condició imprescindible per a la construcció de la pau.

Un enfocament que connecta amb els orígens de l'organització el 1959, quan un grup de dones de la Unió Mundial d'Organitzacions Femenines Catòliques (UMOFC) va llançar una crida històrica a la societat per declarar la guerra a la fam.

Més de sis dècades després, Mans Unides manté viu aquest esperit fundacional: recordar que la fam no és inevitable, sinó el resultat de decisions polítiques, econòmiques i socials que poden –i han de– transformar-se ●

«Una bonica experiència de Déu amb persones amb un gran cor!»

Fotos: Mans Unides

Text de CARLA LUISA FREY.
Religiosa de la Congregació de les Missioneres Scalabrinianes.

Des de l'any 2022, treballo amb Mans Unides a Angola en projectes de desenvolupament amb dones i infants refugiats, i vull compartir l'experiència enriquidora que he viscut en la campanya número 67 de l'organització, titulada «Declara la guerra a la fam». Des de l'acollida per part de l'equip de Mans Unides fins a la relació amb missioners i socis locals provinents de diferents parts del món, van ser demostracions que **la transformació social és possible quan unim esforços**.

Els primers dos dies de participació van començar amb l'anomenada Trobada de Missioners, una formació impartida a Madrid per preparar-nos per a la **tasca de sensibilització a les 72 delegacions de l'ONG**. Per a aquest objectiu, va ser essencial el material que ens van donar (vídeos, cartells, presentacions, etc.), els tallers pràctics que vam rebre sobre com i què comunicar als mitjans de comunicació, els treballs en grup sobre el document base de la campanya...

De l'1 al 8 de febrer vaig visitar la delegació de Jaén. Va ser una setmana força intensa amb unes vivències molt boniques, suficients per experimentar i percebre la gran mobilització de l'equip de la delegació en la lluita contra la fam al món. La meva missió va ser **visibilitzar com Mans Unides ajuda a fer passos per convertir el món en un lloc més just i solidari**. El públic, en general, se sorprenia que poguéssim arribar a llocs mai abans imaginats. A la sala se sentia com se'ls encongia el cor quan explicava que els infants apàtrides fills de refugiats nascuts a Angola tenen un accés escàs a l'educació i a mitjans bàsics com la salut i l'alimentació.

En tot moment, em vaig sentir **acompanyada per un equip de dones valentes, dinàmiques i generoses**, rotundament compromeses amb la missió de Mans Unides. Agraeixo haver participat en la campanya, que em va ensenyar a valorar l'esforç de tantes persones senzilles i solidàries que treballen sense descans pels qui ho necessiten més i on ningú no arriba ●

Reconeixements a una trajectòria de compromís

Tortosa

L'Il·lustre Col·legi d'Advocats i Advocades de Tortosa ha concedit el Premi Solidaritat 2026 a la delegació de Mans Unides d'aquesta localitat. No ha estat només una alegria pel premi econòmic, sinó principalment pel reconeixement dels més de 65 anys de compromís amb la diòcesi de Tortosa. Va recollir el premi Carmen Manzano, presidenta de la delegació ●

Còrdova

Mans Unides també va ser distingida amb el Premi Círculo Averroes de Oro de la ciutat de Còrdova 2025. Va recollir el premi la presidenta de Mans Unides, Cecilia Pilar Gracia, qui va recordar els orígens de l'ONG, el 1959, quan un grup de dones de la Unió Mundial d'Organitzacions Femenines Catòliques (UMOFC) va llançar una crida històrica a la societat per declarar la guerra a la fam ●

Jaén

El 27 de febrer passat es va concedir a la delegació de Jaén la Bandera d'Andalusia 2026 en valors humans, solidaritat i concòrdia. La delegada Lidia Casado va recollir la distinció, un gran honor per a l'organització i per a totes les persones voluntàries, col·laboradores i sòcies que treballen cada dia amb compromís i solidaritat ●

«A Mans Unides, creiem en els miracles»

Text de MARTA MARÍA FANO. Delegada de Mans Unides Oviedo.

Pertànyer a Mans Unides no és només participar com a voluntària en una ONG per ajudar els altres, crec que és una manera de ser, estar i actuar al món.

Volem ser fidels al manament de Jesús –«Doneu-los menjar vosaltres mateixos» (Mt 14,16)– i col·laborar en la construcció del Regne de Déu reflectint espurnes del Cel a la terra.

He iniciat aquest curs 2025-26 com a delegada a la diòcesi d'Oviedo i considero un privilegi poder seguir els passos de tantes dones que, amb pocs mitjans, però amb molta il·lusió i molta fe, van començar aquest camí i l'han anat recorrent al llarg de tants anys.

Ens anima l'esperança que un altre món és possible, perquè a Mans Unides som testimonis dels miracles que fa al món la fraternitat universal quan unim les nostres mans ●

FOTOS: GOODMONDAY

Mans Unides impulsa el compromís empresarial

El 4 de març passat, Huelva va acollir el I Fòrum d'Empreses Socialment Compromeses d'Andalusia, una iniciativa impulsada per Mans Unides juntament amb la Fundació Caja Rural del Sur que va reunir empreses, Administració pública i entitats socials amb un objectiu comú: **enfortir aliances capaces de generar impacte social real.**

Durant la jornada, representants del teixit empresarial andalús van compartir experiències que evidencien com la responsabilitat social es pot integrar en l'estratègia de les

companyies com una eina transformadora, capaç d'impulsar el desenvolupament sostenible, generar oportunitats i reforçar la cohesió social.

En l'obertura, la presidenta de Mans Unides, **Cecilia Pilar**, va destacar el paper clau de la col·laboració entre empreses i ONG per afrontar desafiaments globals com la fam, la pobresa o la desigualtat, i va recordar que **més de 890 empreses ja donen suport a projectes de l'organització a països de l'Àfrica, Amèrica i l'Àsia** ●

Per a aquest primer fòrum andalús, la delegació de Huelva es va inspirar en la de València, que el 2024 va organitzar una trobada d'aquestes característiques, que va assentar les bases d'un espai de diàleg entre empreses i entitats socials a la Comunitat Valenciana i que aspira a consolidar-se amb el temps i a estendre's a altres comunitats.

Milagros Fernández, responsable de Comunicació de la delegació de València, comparteix la seva experiència: «La delegació de València va posar molt esforç i il·lusió per organitzar tres taules de debat amb companyies sensibles al suport als països empobrits. La resposta va ser molt positiva i ens vam posar a pensar en la segona edició. Vam créixer i vam anar a un aforament més gran –CaixaForum–. Aquesta segona trobada va estar marcada per la solidaritat i pel voluntariat espontani i enorme que va sorgir després de la dana. El III Fòrum se celebrarà el juny del 2026 i comptarà amb convidats i ponents de gran nivell. Les empreses ens escolten i cada cop més ens donen suport. Estem molt agraïts i volem que l'èxit s'estengui» ●

Mans Unides

Sembrant valors a través de contacontes

Mariquita Rita, Elia, Nuba, Sol i Daria conquereixen els cors d'estudiants i professorat de primària a Almeria. Gràcies a les seves històries, més de quatre milers d'infants han aprofundit en els valors de l'amistat i la solidaritat, a través de 101 representacions de contacontes.

Gràcies al suport i la coordinació de la diputació provincial, l'àrea d'Educació per al Desenvolupament de Mans Unides i la delegació d'Almeria, s'han repartit 1.500 exemplars de la col·lecció **Cuento Valores en 107** escoles, recurs a disposició de la comunitat educativa ●

Obertura de noves comarcals

Don Benito

La delegació de Plasència ha aprovat la reobertura de la comarcal de Don Benito, amb Paqui Garrido i Juan Carlos Moreno com a responsables. L'equip treballarà amb molta il·lusió per sensibilitzar la població de la comarca ●

Arroyo de Ojanco

La delegació de Jaén ha aprovat la creació de la comarcal d'Arroyo de Ojanco. Al capdavant hi ha Pilar Valdés Soriano. Compta amb un equip de voluntaris molt actius, que ja han fet activitats com sopars de la fam, berenars i mercats solidaris ●

«Els projectes als quals Mans Unides dona suport t'arriben a l'ànima»

Text de PATXI LUPIOLA. Delegat de Mans Unides Bilbao.

La meua col·laboració es va iniciar fa 18 anys impulsada per una tieta missionera, una persona extraordinària, que col·laborava amb Mans Unides i va morir just abans de prejubilar-me, qui em va encaminar cap a la seva tasca esplèndida.

El fet de sentir-me privilegiat per haver nascut en aquest «primer món» em va impulsar a voler aportar el que pogués a favor dels desfavorits.

Em van impressionar les dones exemplars austeres –de gran cor, alegres i eficaces– de la delegació de Bilbao, que em van buscar un lloc al departament d'Herències. Després em van nomenar tresorer, i fa un any, delegat de Bilbao.

Soc aquí per mirar d'aportar el màxim possible, perquè els projectes als quals Mans Unides dona suport t'arriben a l'ànima. L'efecte multiplicador de les donacions a les comunitats desfavorides em fa més bona persona i més bon creient ●

«Voces y Raíces»: reivindicació contra la mutilació genital femenina

Manos Unidas, Claudia Astorgui

Text de CLAUDIA ASTORGUI. Departament de Cofinançament.

El 6 de febrer, Dia Internacional de Tolerància Zero amb la Mutilació Genital Femenina, la delegació de Bilbao va organitzar l'activitat «Voces y Raíces», en col·laboració amb l'Associació Zirikatuz. Es va dur a terme en el marc del projecte Enfortiment de la participació comunitària per a l'erradicació de la mutilació genital femenina i la promoció dels drets socioeconòmics de les dones de Dar Naim, Aleg i Boghé, Mauritània, en col·laboració amb el soci local CCD i cofinançat per la Diputació Foral de Bizkaia.

Va ser un procés comunitari de diàleg i creació. A través de trobades de creació artística amb persones africanes, es va generar un espai on compartir experiències i visibilitzar les lluites contra aquesta violència.

L'activitat va culminar amb la presentació d'un collage elaborat per les persones participants, on es va reflexionar sobre la tradició, el present i el futur i sobre com enfortir la protecció dels drets de les dones i les nenes ●

El vídeo es pot veure a: <https://youtu.be/Zmfd6uoax0c>

Històries i contes

Els contes, a més de divertir, ajuden a desenvolupar el creixement personal.

A Manos Unidas, volem impulsar des de la infància una visió solidària del món a través de la lectura.

La col·lecció Cuento Valores apropa valors a través de la lectura a infants d'entre tres i cinc anys amb els llibres següents:

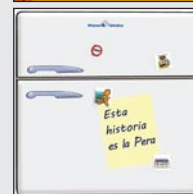
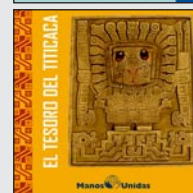

Per a infants a partir de sis anys:

Empieza por la A conté cinc històries ambientades en països de l'Àfrica, Amèrica i l'Àsia, algunes de les quals estan inspirades en projectes dels socis locals.

El tesoro del Titicaca, ambientat a Bolívia, tracta el tema de la responsabilitat ambiental i les conseqüències del nostre estil de vida.

Esta historia es la pera aborda el tema del malbaratament d'aliments.

Els contes es poden adquirir a les delegacions

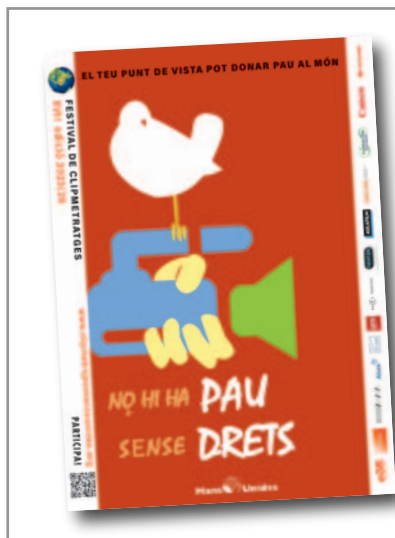
Text de MARTA ISABEL GONZÁLEZ. Departament d'Incidència i Aliances.

La Plataforma per la Desinversió en Minería, que busca la coherència ètica en la cura de la casa comuna i que impulsa la Xarxa Esglésies i Minería a través de la campanya homònima, es va presentar a Bogotà a la seu del CELAM (Consell Episcopal Latinoamericà i Caribeny) el mes de gener, però va tenir el llançament global a la Sala Stampa (sala de premsa del Vaticà) el 20 de març amb el suport del Vaticà, Dicasteri per al Servei del Desenvolupament Humà Integral.

A la roda de premsa de presentació hi van participar el cardenal Fabbio Baggio, subsecretari del dicasteri esmentat, el cardenal Álvaro Ramazzini (Guatemala), el bisbe Vicente Ferreira (Brasil), la líder indígena Aymara Yolanda Flores (Perú), la germana Anneliese Herzig, consultora de l'organització DKA (Àustria), la germana Maamalifar M. Poreku, originària de Ghana i cosecretària executiva de la Comissió de Justícia, Pau

i Integritat de la Creació de la UISG (Unió Internacional de Superiores Generals), i el pare Dario Bossi, impulsor de la Xarxa Esglésies i Minería, qui va definir com a objectiu principal de la plataforma «convidar a revisar on estan invertits els recursos financers, i deixar de finançar els abusos de la minería».

Aquesta presentació als mitjans i a la societat es va desenvolupar en el context de la **Primera Trobada Internacional de la Plataforma per la Desinversió en Minería**, que va tenir lloc del 19 al 21 de març a Villa Aurelia (Roma) i en què **van participar més de 40 institucions i xarxes internacionals**, com ara Justícia i Pau Europa, el Secretariat de Justícia Social i Ecologia de la Companyia de Jesús, la Xarxa d'Incidència Global Ignasiana en la governança dels recursos naturals i minerals o la xarxa internacional CIDSE i l'aliança espanyola Enllaçat per la Justícia, a les quals pertany Mans Unides ●

 FESTIVAL DE CLIPMETRATGES
XVII edició · 2025/26

EL TEU PUNT DE VISTA POT DONAR PAU AL MÓN

Enguany, l'alumnat de la categoria Escoles ha aportat el seu punt de vista per canviar el món amb vídeos que mostren idees i propostes que contribueixen a construir la pau i a defensar els drets humans.

Més de 800 vídeos d'un minut ho testimonien!

Pots conèixer els vídeos guanyadors a clipmetrajesmanosunidas.org o al QR següent

I l'octubre, coneix la XVII edició!

La Noche de CADENA 100 Música per transformar vides a Aleppo

CADENA 100

La música i la solidaritat es van tornar a donar la mà a Madrid en una de les cites més emblemàtiques del calendari musical. El 28 de març passat, La Noche de Cadena 100 va omplir el Movistar Arena amb més de 14.000 persones unides per una mateixa causa: donar suport a la tasca de Mans Unides als països del Sud.

Un cop més, cada entrada, cada aplaudiment i cada cançó formaven part d'una cosa molt més gran, ja que part dels beneficis recaptats es destinaven a un projecte que l'ONG desenvolupa a Aleppo (Síria), juntament amb els Maristes

Blaus, i que permetrà que més de 120 infants d'entre 3 i 6 anys accedeixin a educació infantil en un entorn segur.

A l'esdeveniment, presentat per **Javi Nieves** i **Mar Amate**, hi van participar artistes nacionals i internacionals de primer nivell: **Nil Moliner**, **Maldita Nerea**, **Sidecars**, **Beret**, **Efecto Pasillo**, **Depol**, **Loreen**, **Antonio Orozco**, **Melendi** i **David Bisbal**. Més enllà de l'espectacle, cada interpretació va estar impregnada d'un missatge comú: la música és una eina que traspasa fronteres i pot col·laborar per fer d'aquest món un lloc millor per a tothom ●

Ulleres de realitat Mr. Boho i Mans Unides Canvia la teva visió. Canvia el seu món

Mr. Boho

I si unes ulleres poguessin fer molt més que protegir-te del sol?

Mans Unides s'ha unit a la marca espanyola Mr. Boho per crear una col·lecció exclusiva de les seves ulleres de sol icòniques, dissenyades amb els nostres colors i marca.

Dona la benvinguda a l'estiu i adquireix aquestes ulleres solidàries edició limitada, l'import de les quals es destinarà íntegrament a un projecte de salut ocular a Satna, l'Índia, per portar **atenció mèdica a 130 poblets** on milers de persones viuen sense accés a cures bàsiques.

Amb cada parell d'ulleres ajudes a finançar:

- Campaments de detecció de cataractes
- Cirurgies gratuïtes
- Equipament clínic
- Formació de personal sanitari
- Ulleres i medicaments per a 9.750 persones (50 % dones)

Un gest de solidaritat que transforma vides.

Descobreix les ulleres de realitat i canvia el seu món.

Aconsegueix-les a: www.mrboho.com

CULLERA SOLIDÀRIA: «Jo declaro la guerra a la fam»

Converteix la cuina en un espai de canvi

La cullera «Jo declaro la guerra a la fam» no és un simple estri de cuina: es un símbol de justícia i compromís.

Cada cop que la facis servir, estaràs lluitant contra la fam i ajudant els qui ho necessiten més.

A Mans Unides, creiem que la fam és una violència silenciosa que impedeix la pau i limita el futur de milions de persones.

En adquirir aquesta cullera, per un donatiu mínim recomanat de 4 €, contribueixes a donar suport a projectes que porten aliments, formació i recursos a les persones més vulnerables. Pots aconseguir la cullera a la delegació que tinguis més a prop o fer la comanda en línia, i començar a transformar la cuina en un espai solidari.

Perquè cada cullerada pot omplir molt més que un plat, pot omplir d'esperança i futur els més necessitats. Regala, comparteix i difon el missatge que junts podem guanyar la batalla contra la fam ●

¡No deixis passar l'oportunitat de ser part del canvi!

I A MÉS...

Descobreix també els nous mocadors, motxilles, mitjons, peluixos i molts més articles amb el segell de Mans Unides: útils, sostenibles i carregats de significat.

Fes una comanda i porta la solidaritat amb tu

Amb la Fundació Elecnor al cor de Moçambic

Mans Unides, juntament amb la Fundació Elecnor, va viatjar a Moçambic per a la inauguració de la nova instal·lació fotovoltaica de l'Hospital El Carmelo, a Chókwè, un centre sanitari de referència al sud del país.

La visita va permetre conèixer de primera mà la realitat d'una regió on l'accés a l'energia condiona directament la qualitat de l'atenció sanitària.

La província de Gaza, on es troba Chókwè, és una zona especialment vulnerable, marcada per la pobresa, la dependència de l'agricultura i la inestabilitat climàtica, amb sequeres i inundacions freqüents del riu Limpopo. Aquestes condicions agreugen problemes com la desnutrició i afavoreixen la propagació de malalties com la sida o la tuberculosi. En aquest context, l'Hospital El Carmelo, finançat amb l'ajuda de Mans Unides, aconsegueix un paper essencial: no només atén la població local, sinó que s'ha consolidat com a centre de referència per als pacients de diverses províncies, especialment en el tractament de malalties cròniques i en diagnòstic a través del seu laboratori.

Gràcies al projecte i a la instal·lació de panells solars en col·laboració amb Fundació Elecnor, es cobrirà prop del 50 % del consum energètic de l'hospital i el laboratori, la qual cosa garantirà un subministrament elèctric estable en un context marcat pels talls de xarxa i el cost elevat del dièsel. La intervenció, amb una inversió superior a 255.000 euros, contribuirà a millorar l'atenció de més de 100.000 pacients a l'any.

Durant la visita al projecte, va impressionar especialment l'activitat constant del laboratori –un dels més reconeguts de la regió– i el compromís del personal sanitari, per al qual aquesta millora marca un abans i un després en la feina diària ●

Fotos: Mans Unides/Javier Marmol

Lluitar contra la fam i la desigualtat té avantatges fiscals.

Per exemple, si dones 300 euros a l'any (25 €/mes), et costarà:

- 80 euros anuals (6,6 € al mes) durant els dos primers anys.
- 78 euros anuals (6,5 € al mes) a partir del tercer any.

Escaneja aquest codi QR i calcula ara el teu benefici fiscal

0€

Hasta los 250€, te desgravas el

80%

250€

A partir de los 250€, te desgravas el

40%*

* Consulteu les deduccions addicionals en determinades comunitats autònomes.

DONA

Fent-te soci o amb un donatiu puntual

Truca gratis al
900 811 888
o entra a
colabora.manosunidas.org

LLEGA

Incloent Mans Unides en el teu testament

Informa't del nostre programa d'herències i llegats trucant al **91 308 20 20** o escrivint a herencias@manosunidas.org

UNEIX-TE

Fent-te voluntari

Truca al **91 308 20 20** o escriu a voluntariado@manosunidas.org

O, si ho prefereixes, pots emplenar i enviar-nos el cupó adjunt.

DELEGACIONS DE MANS UNIDES

03003 ALACANT

Arquitecte Morell, 10-2ª esc., 1r H. Tel. 965 922 298

02002 ALBACETE

Teodoro Camino, 6-5ª izq. Tel. 967 212 315

28802 ALCALÁ DE HENARES (Madrid)

Vía Complutense, 8 bis. Tel. 918 833 544

04001 ALMERIA

Ricardos, 9-1ª izda. Tel. 950 276 780

24700 ASTORGA (Lleó)

Martínez Salazar, 8-1ª. Tel. 987 602 536

05001 ÁVILA

Plaza del Rastro, 2 bajo. Tel. 920 253 993

06006 BADAJOZ

Avda. Manuel Saavedra Martínez, 2.

Tel. 924 248 951

22300 BARBASTRE (Osca)

Juan de Lanuza, 6 bajo. Tel. 974 315 614

08008 BARCELONA

Provença, 229, 1r 1a. Tel. 934 877 878

48005 BILBAO

Plaza Nueva, 4-3ª. Tel. 944 795 886

09005 BURGOS

Clunia, s/n. Tel. 947 220 687

10003 CÀCERES

General Ezponda, 14-1ª. Tel. 927 214 414

11001 CADIS

Hospital de Mujeres, 26. Tel. 956 214 972

12001 CASTELLÓ

Sant Lluís, 15 entresòl, 1r A. Tel. 964 228 858

51001 CEUTA

Plaza de África, s/n. Tel. 956 513 208

13001 CIUDAD REAL

Caballeros, 7-2ª planta. Tel. 926 255 467

37500 CIUDAD RODRIGO (Salamanca)

Díez Taravilla, 15. Tel. 923 482 035

16002 CONCA

Avda. Rep. Argentina, 27. Tel. 969 222 022

14008 CÒRDOVA

Concepción, 4-1ª C. Tel. 957 479 578

07800 EIVISSA (Balears)

Pere Francès, 12, 2n. Tel. 971 312 774

15402 EL FERROL (La Corunya)

Magdalena, 230 bajo. Tel. 981 300 318

28904 GETAFE (Madrid)

Lope de Vega, 2. Tel. 916 838 985

17002 GIRONA

S. J. Baptista La Salle, 19, 2n, 2a. Tel. 972 200 525

18002 GRANADA

Gracia, 48-2ª planta. Tel. 958 226 620

19005 GUADALAJARA

Avda. Venezuela, 9 - Col. Sanz Vázquez

Tel. 949 218 220

18500 GUADIX (Granada)

Pso. Ismael González de la Serna, 1 bajo

Tel. 958 663 592

21003 HUELVA

Doctor Cantero Cuadrado, 1-1ª planta sala 7.

Tel. 959 253 388

22700 JACA (Osca)

Seminario, 8-3ª. Tel. 974 362 251

23007 JAÉN

Maestro Bartolomé, 7 dupl. Tel. 953 250 114

11402 JEREZ DE LA FRONTERA (Cadis)

Sevilla, 53. Tel. 956 180 156

15001 LA CORUNYA

Marqués de Cerralbo, 11 bajo. Tel. 981 205 659

35001 LAS PALMAS DE GRAN CANARIA

Doctor Chill, 17 - Casa de la Iglesia. Tel. 928 371 307

25002 LLEIDA

Blondel, 11, 2n. Tel. 973 269 104

24003 LLEÓ

Sierra Pambley, 6-3ªC. Tel. 987 248 408

26004 LOGRONYO

Obispo Fidel García, 1. Tel. 941 247 888

27001 LUGO

Cruz, 1B-1ª. Tel. 982 255 567

28008 MADRID

Martín de los Heros, 21-2ª. Tfno. 915 221 783

29015 MÀLAGA

Gran Vía, 46-4ª. Tel. 915 221 783

07701 MAÓ (Menorca)

Carreró des Mirador de ses Monges, 1

Tel. 971 369 936

30007 MÚRCIA

Pº Almirante Fajardo de Guevara, 7 izq.

Tfno. 968 214 029

22002 OSCA

Pza. de la Catedral, 3-1ª. Tel. 974 226 556

32003 OURENSE

Cardenal Quiroga, 19-1ª Tfno. 988 233 782

33003 OVIEDO

San Isidoro, 2 bajo. Tel. 985 203 161

34001 PALÈNCIA

Gil de Fuentes, 12-2ª izda. Tel. 979 752 121

07001 PALMA DE MALLORCA (Balears)

Seminari, 4. Tel. 971 718 911

31006 PAMPLONA

Avda. Baja Navarra, 64-1ª. Tel. 948 210 318

10600 PLASÈNCIA (Cáceres)

Las Veras, 3. Tel. 927 421 707

36003 PONTEVEDRA

Peregrina, 50 entreplanta. Tel. 986 850 812

37002 SALAMANCA

Pº Carmelitas 87-91, 1ªA. Tel. 923 261 547

20005 SANT SEBASTIÀ

Loyola, 15-3ª izda. Tel. 943 424 510

08980 SANT FELIU DE LLOBREGAT (Barcelona)

Armenteres, 35. Tel. 936 327 630

38002 SANTA CRUZ DE TENERIFE

Pérez Galdós, 26-3ª dcha. Tel. 922 243 442

39001 SANTANDER

Rualasal, 5-2ª dcha. Tel. 942 227 807

15705 SANTIAGO DE COMPOSTELLA

Rúa del Villar, 18 apdo. 456. Tel. 981 584 966

50001 SARAGOSSA

Plaza de la Seo, 6-2ª planta. Tel. 976 291 879

40001 SEGÒVIA

Seminario, 4 bajo. Tel. 921 460 271

41004 SEVILLA

Pza. Virgen de los Reyes, s/n. Tel. 954 227 568

08600 SOLSONA-BERGA (Barcelona)

Castellar del Riu, 1. Tel. 617 273 664

42002 SÒRIA

San Juan, 5-1ª. Tel. 975 231 490

50300 TARASSONA-CALATAIUD (Saragossa)

Ramón y Cajal, 6-4ª. Tel. 976 889 514

43001 TARRAGONA

Rambla Nova, 119 esc. B, 1r 1a.

Tel. 977 244 078

44001 TEROL

Yagüe de Salas, 18 bajo. Tel. 978 611 845

TERRASSA (Barcelona)

Duran i Sors, 11. 08201 Sabadell. Tel. 937 637 106

45002 TOLEDO

Avda. Europa, 40. Tel. 925 229 911

43500 TORTOSA (Tarragona)

Mercaders, 2 baixos. Tel. 977 511 428

25700 LA SEU D'URGELL (Lleida)

Pati de Palau, 1-5. Tel. 973 350 054

46003 VALÈNCIA

Avellanés, 14 baix. Tel. 963 919 129

47002 VALLADOLID

Santuario, 27. Tel. 983 305 065

08500 VIC (Barcelona)

Ronda de Campodón, 2. Tel. 938 861 555

36204 VIGO (Pontevedra)

Vázquez Varela, 54-2ª B. Tel. 986 423 696

01004 VITÒRIA

Fueros, 6-1ª izda. Tel. 945 231 179

49003 ZAMORA

Plaza del Seminario, 2. Tel. 980 532 091

SABIES QUE LA FAM ÉS UNA FORMA DE VIOLÈNCIA SILENCIOSA?

- Sense aliments no hi ha salut
- Sense salut no hi ha educació
- Sense educació no hi ha futur

673

MILIONS

de persones
pateixen fam

1.100

MILIONS

de persones viuen
en la pobresa

40%

de les persones que
pateixen fam habiten
en zones on hi ha
conflictes actius

Quan alimentes la pau, la teva ajuda es converteix en:

Aigua

Educació

Salut

Alimentació

Drets

Medi ambient

Declara la

GUERRA
a la
FAM

FEST-TE SOCI

FES LA TEVA DONACIÓ